ความมั่นคงปลอดภัยบนอินเทอร์เน็ตและการปฏิบัติตน สำหรับข้าราชการยุคดิจิทัล

โดย นางสาววิภารัตน์ นิลสนธิ
นักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สามารถอธิบายสถานการณ์การใช้งานอินเทอร์เน็ตและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล

๒. เพื่อให้สามารถยกตัวอย่างการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์และสิ่งที่ต้องพึงระวัง เพื่อให้ปลอดภัยจากภัยคุกคาม

๓. เพื่อให้สามารถยกตัวอย่างภัยคุกคามต่าง ๆ ได้

๔. เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนการป้องกันตรวจสอบความปลอดภัยด้วยตนเอง

สรุปเนื้อหา

แนวโน้มการใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

การเติบโตของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยมีเปอร์เซ็นต์ค่อนข้างสูง ปี ๒๐๐๐ จากที่ใช้งานอยู่ที่ ๓.๗% แต่ปี ๒๐๑๐ ได้เพิ่มเป็น ๒๖.๓๐% โดยเพิ่มเกือบประมาณ ๙ เท่า ทำให้เห็นได้ว่าการเติบโตการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต คือ ๑/๓ ของคนทั้งประเทศ โดยปัจจุบันแนวโน้มการใช้งานจะเป็นในรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย ทำให้ความสัมพันธ์และการกระจายตัวของข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง รวมทั้งรูปแบบของเว็บไซต์ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของเว็บไซต์ จึงจำเป็นต้องออกแบบให้สามารถรองรับการแสดงผลผ่านหน้าจอของ Smart Phone หรือ Tablet แต่ละรุ่น รวมไปถึงระบบปฏิบัติการ และแอปพลิเคชันต่าง ๆ อีกด้วย

วิวัฒนาการของเว็บไซต์

วิวัฒนาการของเว็บไซต์ แบ่งเป็น ๔ ยุค ได้แก่

ยุค Web ๑.๐ การให้บริการเว็บไซต์ในรูปแบบการสื่อสารทางเดียว (One Way Communication) โดยให้ผู้พัฒนา หรือผู้ที่สร้างเว็บไซต์นั้น ติดต่อสื่อสาร สร้างเนื้อหาได้เพียงคนเดียว ผู้เข้าถึงเว็บไซต์สามารถเข้าไปรับชมเนื้อหาได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ยุค Web ๒.๐ การใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบสองทาง (Two Way Communication) เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานสามารถโต้ตอบกันได้ จำพวก Webboard หรือ Platform เช่น Facebook Youtube Wikipedia ที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานเข้ามาสร้างเนื้อหาและทำให้เกิด Big Data

ยุค Web ๓.๐ เป็นช่วงรอยต่อจาก Web ๒.๐ ที่นำข้อมูล Big Data มาวิเคราะห์และให้คำแนะนำกับผู้ใช้งานได้ มีการเชื่อมโยงข้อมูลที่หลากหลาย

ยุค Web ๔.๐ Symbiotic Web เป็นยุคของเว็บไซต์ที่มีลักษณะการเรียนรู้พฤติกรรมของมนุษย์ สามารถให้คำแนะนำผู้ใช้งานได้ดีกว่ายุค Web ๓.๐ และระบบมีแนวโน้มสามารถชักจูงให้คล้อยตามได้

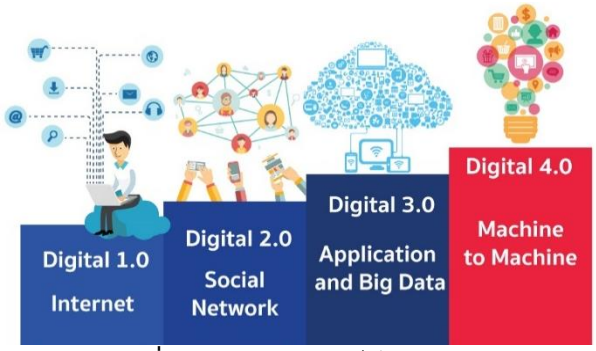

รูปที่ ๑ วิวัฒนาการของเว็บไซต์ ๔ ยุค
ที่มา : https://www.wice.co.th/๒๐๑๘/๐๑/๑๑/digital-๔-๐-technology/

รูปแบบและลักษณะการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์

ประเภทของผู้กระทำความผิด

Hacker คือ คนที่มีความสนใจจะศึกษาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาแชร์ต่อ

Cracker คือ Hacker ที่มีความรู้ ความสามารถ ที่นำความรู้ไปใช้ในทางที่ผิด

Script Kiddy คือ คนที่นำเครื่องมือ โปรแกรม หรือช่องโหว่ มาทดลองให้เกิดความเสียหายบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

Spy คือ สายลับ ที่อาจจะนำข้อมูลหรือความลับของระบบออกไปเผยแพร่ให้เกิดความเสียหาย

Employee คือ เจ้าหน้าที่ในองค์กรที่เข้าสู่ระบบได้ทำการเผยแพร่ระบบรักษาความปลอดภัยออกไป

Terrorist คือ กลุ่มก่อการร้าย มีจุดมุ่งหมายก่อความไม่สงบบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

รูปแบบของการกระทำความผิด

Social Engineering เป็นปฏิบัติการทางจิตวิทยา หลอกล่อให้เหยื่อติดกับโดยไม่ต้องอาศัยความชำนาญเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

Password Guessing การเดา Password เพื่อเข้าสู่ระบบ

Denial of Service (DOS) การโจมตีที่อาศัยการส่งคำสั่งลวงไปร้องขอการใช้งานจากระบบ และการร้องขอในคราวละมาก ๆ เพื่อที่จะทำให้ระบบหยุดการให้บริการ

Decryption การถอดข้อมูลที่มีการเข้ารหัสอยู่

Man in the middle Attacks การพยายามที่จะทำตัวเป็นกลางเพื่อคอยดักเปลี่ยนแปลงข้อมูลโดยที่คู่สนทนาไม่รู้ตัว

Phishing การปลอมแปลงเว็บไซต์ทำให้ผู้เข้าใช้งานเข้าใจว่าเป็นเว็บไซต์จริง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฉบับเดิม คือ พ.ศ. ๒๕๕๐ ปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๐ และได้ประกาศใช้แล้ว

ตัวอย่างการใช้โปรแกรมและการบริโภคข้อมูลโดยขาดความยั้งคิดที่มีความผิดทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เช่น การใช้โปรแกรมในการแก้ไขค่าในเกม เพื่ออำนวยความสะดวกในการเล่นเกม แต่การกระทำเช่นนี้เป็นการรบกวนการประมวลผลของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือการโพสต์ การแชร์ข้อมูลหรือรูปภาพ เช่น การใช้สารเสพติด การทำร้ายร่างกายผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ และเกิดความเสียหายต่อสังคมเป็นวงกว้าง

การตั้งค่าความปลอดภัยสำหรับ Social Media

การตั้งค่าความปลอดภัยสำหรับ Social Media เช่น Facebook Line หรือ Gmail สิ่งแรกที่ควรทำก็คือ การตั้งค่ารหัสผ่าน ซึ่งกฎเพื่อความปลอดภัยในการตั้งรหัสผ่าน คือ

๑. ไม่ควรตั้งเป็นหมายเลขโทรศัพท์

๒. ไม่ควรตั้งเป็นวันเกิดตัวเองหรือคนใกล้ชิด

๓. ไม่ควรตั้งเป็นชื่อตัวเอง ชื่อเล่น หรือชื่อที่ใช้ในการตั้ง User

๔. ไม่ควรตั้งเป็นชุดตัวเลข หรืออักษรที่เดาได้ง่าย เช่น ๑๒๓๔ abcd

การนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และระมัดระวังการใช้งานคอมพิวเตอร์ของหน่วยงาน ในเรื่องการเข้าถึงเว็บไซต์ ให้สังเกต URL หรือความผิดปกติของเว็บไซต์ก่อนการคลิกลิงก์ หรือไฟล์ เพื่อป้องกันการโจมตีจากไวรัสหรือ Hacker ที่แฝงมาในรูปแบบต่าง ๆ และการกระทำที่สุ่มเสี่ยงต่อความผิด พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงการตั้งค่ารหัสผ่าน เพื่อความปลอดภัยของข้อมูลภายในหน่วยงาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

- ต่อตนเอง สามารถตั้งรหัสผ่าน Social Media ของตัวเองได้อย่างปลอดภัย และระมัดระวังในการเข้าใช้งานเว็บไซต์ เพื่อป้องกันการโจมตีของไวรัส รวมทั้งไม่แชร์หรือโพสต์ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิด

- ต่อองค์กร มีความระมัดระวังการเข้าถึงเว็บไซต์ต่าง ๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ของหน่วยงาน ทำให้คอมพิวเตอร์ไม่ถูกโจมตีด้วยไวรัส และข้อมูลภายในหน่วยงานมีความปลอดภัย

- ต่อสาธารณะ ไม่แชร์หรือโพสต์ข้อมูลที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิด หรือเสียหายเป็นวงกว้างในสังคม

แหล่งที่มา

หลักสูตร : ความมั่นคงปลอดภัยบนอินเทอร์เน็ตและการปฏิบัติตน สำหรับข้าราชการยุคดิจิทัล
บรรยายโดย : อาจารย์ณัฐ พยงค์ศรี นักวิชาการคอมพิวเตอร์
สถาบัน/หน่วยงาน/ระบบ : สำนักงาน ก.พ.
รูปแบบหลักสูตร : e-Learning
ช่วงเวลาการฝึกอบรม : สิงหาคม ๒๕๖๗